

КОМПЛЕКС ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ ДЛЯ КОНТРОЛЮ АУДІОВАННЯ СТУДЕНТІВ НЕМОВНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

КМІТЬ О.В.

Тестовий контроль визнається сьогодні багатьма методистами одним з резервів оптимізації навчання іноземної мови на немовних факультетах вищого навчального закладу (ВНЗ). Ефективність тестової форми контролю зумовлюється її відповідністю цілям контролю, вимогам, які висуваються до нього, здатністю забезпечити реалізацію всіх функцій контролю в процесі навчання.

Застосування тестового контролю під час навчання аудіювання сприяє підвищенню ефективності цього процесу, оскільки ця форма контролю, по-перше, націлює студента, який сприймає мовленнєве повідомлення на слух, на виконання дій по вилученню інформації, що відповідає комунікативній меті аудіювання; по-друге, містить певні опори для керування увагою студента, а також діями для вилучення інформації; по-третє, відповідає внутрішньому характеру діяльності студента, який сприймає мовленнєве повідомлення на слух, виявляє результати цієї діяльності при мінімумі вербальної активності з боку студента.¹

У процесі навчання іноземної мови тестування може здійснюватись при проведенні поточного, тематичного, рубіжного або підсумкового контролю. В нашій статті розглядається комплекс тестових завдань для проведення поточного та тематичного контролю аудіювання при вивченні іноземної мови на II курсі немовних факультетів вищого педагогічного навчального закладу.

Згідно з принципом циклічності, застосування якого при вивченні іноземної мови в умовах немовного ВНЗ було запропоноване О.Б.Тарнопольським,² навчальний процес поділяється на цикли, кожен з яких, як правило, складається з шести занять. Обов'язкові аудиторні заняття проводяться один раз на тиждень по 2 академічні години. При 72 годинах за навчальний рік, на 1 семестр припадає по 3 таких цикли чи 6 циклів на весь рік. Заняття кожного циклу об'єднуються тематикою мовлення, мовним та мовленнєвим матеріалом. Кожен цикл занять передбачає мету, спрямовану на формування навичок та вмінь аудіювання. Отже, в межах кожного циклу може здійснюватись поточне та тематичне тестування аудіювання.

Поточне тестування аудіювання пропонується проводити під час обов'язкових аудиторних занять. Метою поточного тестування виступає одержання інформації про успішність або неуспішність організації навчання аудіювання. Це, в свою чергу, допомагає викладачу своєчасно коригувати як навчальну діяльність студентів при оволодінні аудіюванням, так і власну діяльність, яка забезпечує навчання цього виду мовленнєвої діяльності.

Проведення тематичного тестування аудіювання рекомендується на останньому занятті циклу. Основною метою цього виду тестування виступає оцінювання рівня навчальних досягнень студентів в оволодінні аудитивними вміннями за цей період навчання. Оцінки, одержані в результаті переведення балів за тематичне тестування за певною критеріальною шкалою³, повинні реєструватися в журналі академічної групи. На завершальному етапі вивчення іноземної мови на немовному факультеті, тобто в кінці II курсу, результати тематичного контролю аудіювання можуть враховуватися при виставленні екзаменаційної оцінки з предмету "Іноземна мова".

Реалізація поточного та тематичного контролю в практиці навчання іноземної мови студентів немовних спеціальностей може здійснюватись за допомогою

запропонованого комплексу тестових завдань. Цей комплекс є набором завдань для перевірки рівня сформованості аудитивних умінь студентів, до якого входять три типи тестових завдань (ТЗ) для визначення глобального, детального та критичного рівнів розуміння аудіоповідомлення:

I тип – ТЗ для визначення глобального рівня розуміння;

II тип – ТЗ для визначення детального рівня розуміння;

III тип – ТЗ для визначення критичного рівня розуміння.

Кожний тип тестових завдань включає певні підтипи.

I тип містить три підтипи завдань:

підтип I.1 – ТЗ для визначення рівня сформованості вміння виявляти головну думку повідомлення;

підтип I.2 – ТЗ для визначення рівня сформованості вміння виявляти тему повідомлення;

підтип I.2 – ТЗ для визначення рівня сформованості вміння виділяти смислові віхи повідомлення.

До II типу належать чотири підтипи завдань:

підтип II.1 – ТЗ для визначення рівня сформованості вміння виділяти істотні факти повідомлення;

підтип II.2 – ТЗ для визначення рівня сформованості вміння виділяти факти-деталі повідомлення;

підтип II.3 – ТЗ для визначення рівня сформованості вміння відокремлювати головне від другорядного у повідомленні, утримуючі в пам'яті головне;

підтип II.4 – ТЗ для визначення рівня сформованості вміння простежувати логічну, хронологічну або іншу послідовність викладення фактів повідомлення.

III тип включає три підтипи завдань:

підтип III.1 – ТЗ для визначення рівня сформованості вміння робити висновки на основі фактів повідомлення;

підтип III.2 – ТЗ для визначення рівня сформованості вміння прогнозувати на смислового рівні;

підтип III.3 – ТЗ для визначення рівня сформованості вміння оцінювати зміст повідомлення з точки зору інформації, яку воно містить.

Згадані вище тестові завдання реалізуються за допомогою різноманітних прийомів тестування, детально описаних у спеціальній літературі.⁴

До таких прийомів тестування належать:

1. “Завершення речень”.

2. “Зіставлення”.

3. “Відповіді на запитання”.

4. “Перетворення інформації”.

5. “Послідовне розташування”.

6. “Пригадування прослуханого”.

7. “Оцінка інформації”.

8. “Кероване складання нотаток”.

9. “Знаходження та виправлення помилок”.

10. “Диктант”.

Співвіднесеність типів та підтипів тестових завдань з прийомами тестування встановлювалась на основі логічного аналізу та аналізу робіт вищезазначених зарубіжних тестологів. Так, було встановлено, що за допомогою одного прийому тестування можна перевірити рівень сформованості різних аудитивних умінь. Придатність розроблених тестових завдань перевірялася в процесі

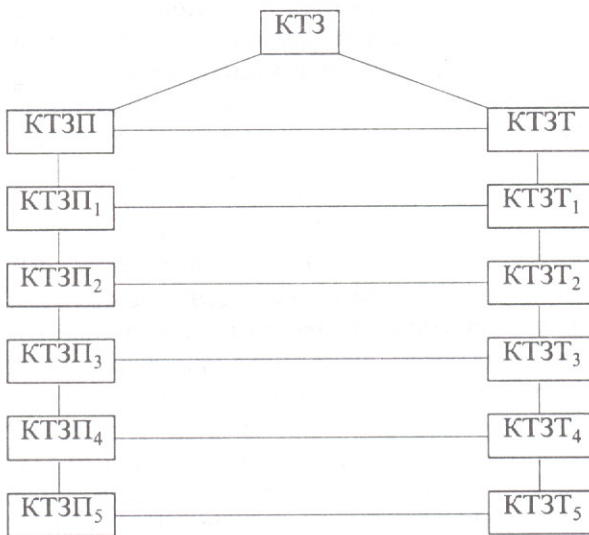
випробувального тестування на практиці навчання англійської мови студентів II курсу фізико-математичного факультету Дрогобицького педагогічного університету. При цьому визначався ступінь конструктивної валідності тестового завдання.

Вважалось, що тестове завдання має конструктивну валідність, якщо числовий показник цієї характеристики буде не нижче 0,8, тобто не нижче загальноприйнятих в тестології середніх числових значень якості тесту.⁵

Комплекс тестових завдань для контролю аудіювання складається з двох частин: підкомплексу тестових завдань для поточного контролю аудіювання та підкомплексу тестових завдань для тематичного контролю цього виду мовленнєвої діяльності. Крім того, нами виділяються підкомплекси тестових завдань у межах кожної теми, яка вивчається.

Враховуючи вищевикладене, зобразимо схематично структуру комплексу ТЗ для контролю рівня сформованості аудитивних умінь.

Структура комплексу тестових завдань для контролю рівня сформованості аудитивних умінь студентів II курсу немовних факультетів вищого педагогічного навчального закладу



Умовні позначення:

КТЗ – комплекс тестових завдань

КТЗП – підкомплекс тестових завдань для поточного контролю аудіювання

КТЗТ – підкомплекс тестових завдань для тематичного контролю аудіювання

Підкомплекс тестових завдань для поточного контролю аудіювання застосовується для перевірки аудитивних умінь, необхідних для досягнення глобального, детального рівнів розуміння монологічних та діалогічних іншомовних мовленнєвих повідомлень. Підкомплекс тестових завдань для тематичного контролю аудіювання передбачає перевірку рівня сформованості аудитивних умінь, які забезпечують критичний рівень розуміння монологічних та діалогічних іншомовних мовленнєвих повідомлень.

Таким чином, запропонований комплекс тестових завдань для контролю аудіювання може застосовуватись для реалізації поточного та тематичного контролю аудитивних умінь.

ЛІТЕРАТУРА

¹Кунина Е.А. Использование тестовой методики для аудирования на начальном этапе обучения в языковом вузе (английский язык): Дисс. ... канд.пед.наук. - М., 1980. - С. 57.

²Тарнопольський О.Б. Методика навчання англійської мови на II курсі технічного вузу. - К.: Вища школа, 1993. - С. 76-77.

³Петращук О.П., Петренко О.П. Поточний тестовий контроль у навчанні іноземної мови // Іноземні мови. - №№ 3-4. - 1995. - С. 16-20.

⁴Hughes A. Testing for Language Teachers. - Cambridge: Cambridge University Press, 1989. - 172 с.

⁵Коккота В.А. Лингво-дидактическое тестирование. - М.: Высш. школа, 1989. - С. 35-41.